

Personer eller enkelte Klasser af Personer, kan man kun foretage dem i Form af Ekspropriation og mod fuld Erstatning. Jeg tror derfor, at det er i Strid med Grundlovens § 82, i alt Fald med dens Aand, hvis man træffer en Bestemmelse, som gaar ud paa, at Ejendomsretten for visse Personer, for visse Dele af Befolkningen skal have eet Indhold og overfor andre et andet Indhold. Derved er vi ude over de almindelige Regler, og dér er vi inde paa det særlige, som forudsætter Ekspropriation, og det forekommer mig, at det er ganske særlig lidet tiltalende, at Statsmyndigheder vil opstille et saadant Synspunkt til Fordel for Staten selv og i det hele taget for det offentlige. Det forekommer mig, at naar en saadan Ordning som den, jeg her nævner, i Almindelighed er betænkelig, er den det endnu mere, naar den træffes til Fordel for det offentlige. Det er nemlig det offentlige, Staten, som har Magten, ikke de private, navnlig ikke Ejerne, og det forekommer mig derfor, at man kan vel ikke sige, at det er et ligefrem Misbrug af Magten, men at det nærmer sig dertil, naar det offentlige i sin Interesse træffer saadanne Foranstaltninger til Skade for den anden Part, Husejerne. Der kan ikke være Tvivl om, at det rigtige og loyale Standpunkt for Staten, naar den indtræder i et privat Kontraktsforhold, er at stille sig som alle andre Folk og underkaste sig ganske de samme Vilkaar, saaledes at den, der lejer ud til Staten, ikke skal blive ringere stillet, end hvis han indlader sig med private. Ogsaa paa dette Punkt maa man altsaa sige, at Lovforslaget gaar ud over den tidligere givne Ramme og paa en meget uheldig Maade. Jeg vil derfor meget anbefale, at de Ting, jeg her har nævnt, Spørgsmaalet om Fremleje og særlig Spørgsmaalet om Stillingen for Forretningslokaler, som benyttes af offentlige Myndigheder og Virksomheder af almennyttig Karakter, bliver gjort til Genstand for en meget grundig Overvejelse i det Udvalg, som maatte blive nedsat.

Indenrigsministeren (Rode): Vedrørende Lovens almindelige Revision er der væsentligt kun fremsat en enkelt Udtalelse af det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (Poul Rasmusen), omhandlende § 3, hvilket atter har fremkaldt Udtalelser fra nogle andre ærede Medlemmer. Naar jeg har optaget § 3 i den Form, hvori den her fore-

ligger, saaledes at ogsaa Leje i Nybygninger skulde komme ind under Nævnets Kontrol, er det ikke af noget Ønske om at indsætte Bestemmelser, om hvilke jeg tidligere har haft Diskussion med dette eller det andet høje Ting, som er endt med et modsat Resultat af det, jeg foreslog. Men Grunden er den, at jeg har antaget, at Bestemmelsen nu vilde have lettere ved at vinde Tilslutning end tidligere, idet den synes mig at kunne begrundes paa anden Maade end før. Vedrørende Nybygningsforhold tror jeg, man maa erkende, at saaledes som Forholdene har udviklet sig i den sidste Tid, og saaledes som de i Fremtiden vil udvikle sig, kan man ikke nu tro paa noget privat Byggeri, hvis Formaål er deri at anbringe Kapital for at faa Udbytte af denne. De Vanskeligheder, der vil blive med Hensyn til Materialets Fremskaffelse, er saa store, og Materialets Fordyrelse er saa stor, at privat Byggeri med Kapitalanbringelse med Forrentning som Formaål nu vel maa siges at være udelukket. Med andre Ord: det Nybyggeri, som under denne forhaabentlig ikke altfor langvarige Tilstand vil være muligt, er kun det, som sker ved Statens eller Kommunernes Støtte. Vedrørende den Art Nybygning, som har fundet Sted i Henhold til den fornylig vedtagne Lov, som bemyndiger Kommunalbestyrelserne til at yde Lempelser, er det allerede af det ærede Medlem fra København (Christiansen) nævnt, at naar saadanne Lempelser ydes, betinger til Gengæld Kommunalbestyrelsen sig Indseende med Lejeforholdene. Med andre Ord, Nybygninger, som er opførte med Støtte af den tidligere af Rigsdagen givne Lempelseslov, er under Kontrol med Hensyn til Prisen paa Lejlighederne. Alle Lejligheder, som i den nærmeste Fremtid vil blive opført under lignende Vilkaar, vil ogsaa være det, og andre Nybygninger kan ikke nu ventes. Tilbage staar der da kun en lille Række Nybygninger, som er opførte i Tidsrummet mellem den første Huslejelovs Givelse og det Tidspunkt, hvorfra man kan regne, at kun Byggeri med offentlig Støtte finder Sted. Og naar nu Fastsættelse af Husleje bliver af noget mere varig Karakter, idet man foreslaar Lovens Forlængelse endnu en Gang, vilde det forekomme mig urimeligt, om der var nogle saadanne ganske faa Bygninger her eller andetsteds, som skulde være undtagne fra de almindelige Regler